

Norrköping 2015-02-04

Yttrande för ärende BMN 2014-002409 uppförande av vindkraftverk på fastigheten Östkind's häradsallmänning S:1

Naturskyddsföreningen anser att vindkraften ska spela en viktig roll i en framtida elförsörjning, baserad på förnybara energikällor. Vårt övergripande mål är att komma bort från beroendet av fossila bränslen och kärnkraft. Samtidigt är det nödvändigt att negativa miljöeffekter från elproduktionen minskar. Vid utbyggnad måste särskilt beaktas förekomst av nationellt rödlistade arter samt arter upptagna i EU:s fågel-, art- och habitatdirektiv.

Vi har tidigare yttrat oss över Ramströms Vind AB ansökan om att få uppföra en vindkraftspark av 10 verk på den aktuella platsen. Vårt yttrande då var att den aktuella platsen inte var lämplig. Som skäl framförde vi tjäderns förekomst och dess större spelplats men vi framförde också riskerna för andra fågelarters kollisionrisk. Framförallt örn som ofta sträckflyger över området men också pilgrimsfalk och berguv som har observerats.

Vi anser fortfarande att platsen inte är lämplig med skäl som framförts tidigare och med förtydligande i detta yttrande, även om antalet verk har minskat med 4st till totalt 6st. Den Dom som Mark- Miljööverdomstolen har beslutat för området anser vi gäller fortfarande.

Tjädern är upptagen i Artskyddsförordningen och den är något av Östkind's paradart med nationellt stora spel norr om den tidigare planerade vindparken och med mycket stor aktivitet av tjäder även inom de nu 6 placeringar av verk. Aktiviteten märktes genom rikliga fynd av spillning samt observationer av enstaka fågel. Tjädern är en utpräglad skogsfågel som kräver stora arealer skogsmark, gärna orörd och med frånvaro av störningar. Inom området dominerar tallen, tjäderns livträd, stort. Mosaiken av hållmark med tall, bärskogar för kycklingarna och inslagen av kärr och tallmossar torde vara optimal för tjädern. Den planerade vindkraftparken utgör ett stort ingrepp i tjädermiljöerna inom Östkind's Häradsallmänning. Enligt vår bedömning är det framför allt fragmenteringen av det orörda skogslandskapet genom vägdragningar som utgör största störningen. Verkens buller är sannolikt också en störande faktor på tjäderpopulationen. Vår bedömning är att populationen av tjäder kommer att minska men sannolikt inte att försvinna helt. Vi befarar att tjäderlekplatsen bedöms att påverkas negativt även om antalet verk har minskat med 4st och närmaste verk placeras längre från spelplatsen.

Placeringen av kraftverken har stor betydelse för kollisionsrisken för fåglar. Baserad på nuvarande kunskaper har Sveriges Ornitologiska förening rekommenderat att skyddszonen för vindkraftverk ska vara 1-3 km, det kortare avståndet bl.a. för tjäder då antalet tuppar är fler än fem, det större avståndet för hänsyn till häckande örnar. Fynden av vindkraftdödade fåglar och fladdermöss visar en klar koncentration till kustnära lägen men även i övrigt är det mycket som tyder på att läget i landskapet kan betyda mycket för kollisionsrisken. (Ahlén 2010).

Ur MKBn: ”**Havsörnar** förekommer frekvent i Östkind-Bråviken-området och har även nationellt en mycket positiv populationsutveckling. Havsörnar bedöms som en högriskfågel vad gäller kollisioner med

vindkraftverk och byggnation av planerad park innebär förstås en risk för fåglarna i trakten. Framför allt är det oerfarna ungfåglar som riskerar att förolyckas. Vad gäller örnarnas beteende är en kvalificerad gissning att dessa upplever verken som en barriär och att de istället kommer att ta en annan rutt över Kolmården. Östkind är den som används idag. Vindkraftprojektet kommer med stor sannolikhet också att hindra en etablering av nya par i området.”

MKBn nämner **kungsörn** bara på ett ställe: Den är noterad på superlokalen Fjällmossen och källan är www.artportalen.se. Enligt de källor vi talat med kan man se kungsörn norr om Fjällmossen och den häckar troligen där. Någon gång under året har den även observerats på sträckan djurparken – Kvarsebo. För drygt tio år sedan sågs kungsörnen ofta jaga vid Timmergata.

I MKBn finns ingen uppgift om observation av **berguv** i området. Klart är dock att berguven häckar i Bråvikenbranten. Väster om Getå finns en känd häckningslokal (som knappast påverkas av detta projekt). Huruvida berguv häckar i branten väster om Kvarsebo är oklart, men uven är observerad där och förmodligen finns det en häckningsplats någonstans i branten inte långt från Kvarsebo (uppgift från FiNk). En revirhävdande hanne har noterats strax öster om Kopparbo, vid Gerhardsberg och vid Kvarseboklint under olika tidsperioder. Länsstyrelsens Naturvårdsenhet kan eventuellt ha tillgång till fler uppgifter om berguven.

Pilgrimsfalken observerades inte inom ramen för inventeringen till MKBn. Det finns heller inga uppgifter om att arten förekommer i Bråvikenbranten på artportalen.se och slutsatsen i MKBn är att pilgrimsfalken inte häckar i området.

Naturskyddsföreningen delar inte den uppfattningen. Under 2010 häckade pilgrimsfalkar inte långt från den planerade vindkraftsparken och de fick ut tre ungar. Under 2009 var det minst en häckning i branten, eventuellt två enligt uppgift till oss. 2011 känner vi inte till om det förekommit någon häckning, men ungfåglar har synts flyga vid branten under året. 2014 fick falkföräldrarna ut 4 ungar. Vi har uppgift om att pilgrimsfalken jagar, med utgångspunkt från Bråvikenbranten, över Vikbolandet och Fjällmossen och den syns även flyga utmed vägen som går mellan djurparken och Kvarsebo. Enligt vårt förmenande kommer en vindkraftspark ovanför Bråvikenbranten att utgöra en icke oväsentlig risk för att pilgrimsfalkar förolyckas.

Övriga fåglar som är rödlistade eller är upptagna i Artskyddsförordningen och som observerats vid MKB-inventeringen är t ex sångsvan, sädgås, orre, bivrak, trana, nattskär, spillkråka och tornseglare. De lokala fåglar som löper risk att förolyckas genom kollision med verken är enligt MKBn **nattskär**, förekommande **rovfåglar**, **tornseglare** och **svalor**.

Platsen i Kolmården för etableringen av de 6 föreslagna verken är idag ett mycket tyst skogsområde som till stor del är orört med undantag av skogsbruk och har ett högt rekreativvärde för friluftslivet nu och i framtiden. Det ligger nära Sörmlandsleden och Naturreservaten Fjällmossen och Bråviksförkastningen samt ett mindre skogsnaturreservat Marielund. Platsen är som en korridor mellan två reservat och riksintressen där djur rör sig mellan. Vår bedömning är att uppförande av 6 verk med stor sannolikhet kommer att vara negativt för friluftslivet.

De 6 verken kommer också att på ett negativt sätt förändra landskapsbilden av Kolmårdsbranten där den idag endast består av skog, då verken blir väl synliga från båt på Bråviken och från land på norra sidan av Vikbolandet.

Vi anser att den fågelinventering som har gjorts av Sundh Miljö, Falköping till MKB inte är tillräcklig, då den saknar uppgifter om viktiga arter som berguv och pilgrimsfalk vi fått vetskap om, vilka finns i områdets närhet och som troligen flyger över området för de 6 föreslagna vindkraftsverken.

Naturskyddsföreningen Norrköping anser att bygglov för sex vindkraftsverk i Östkinds häradsallmanning ska avslås.

Med vänliga hälsningar

Stefan Arrelid

Naturskyddsföreningen Norrköping
Ordförande

stefan.arrelid@telia.com tel 072-728 20 75
Fjärdingstad Hestadback
61029 Vikbolandet

Information om Naturskyddsföreningen finns på föreningens hemsida:
<http://norrkoping.naturskyddsforeningen.se/>